

REFERAT Børneudvalget_2018-21 d. 26-10-2020

Mødedato Mandag d. 26. oktober 2020 kl. 18:58

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning.....	3
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om at lade flygtningebørn f	4
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David M. Zepernick, rådmand Lone Loklin	9
Børneudvalgets møde med dagtilbudsledere.....	13
Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud.....	15
Indskolingsundersøgelse 2019/20.....	18
Orientering om ny normeringsstatistik fra Danmarks Statistik for 2019.....	21

Punkt 90: Meddelelser fra udvalgsformand, udvalgsmedlemmer og forvaltning

00.22.04-G01-5-19

Sagsfremstilling

Orientering om genoptagelse af visse sager vedr. tabt arbejdsfortjeneste

Frederiksberg Kommune er af brev dateret 6. februar 2020 blevet orienteret om en fejl i Social- og Indenrigsministeriets offentliggjorte satsvejledninger for ydelsesloftet vedr. tabt arbejdsfortjeneste i årene 2013-2019. Baggrunden er en fejl i beregningen af ydelsesloftet i servicelovens § 42 om tabt arbejdsevne, der ikke er reguleret korrekt af Social- og Indenrigsministeriet i henhold til den politiske aftale om udmøntning af satspuljen for 2012. Fejlen er efterfølgende genoprettet ved lov nr. 1570 af 27. december 2019 om ændring af lov om social service (Ændring af reguleringsbestemmelse vedrørende ydelsesloftet for tabt arbejdsfortjeneste). Loven trådte i kraft den 1. januar 2020.

På baggrund af de fejlagtige satser for ydelsesloftet vedr. tabt arbejdsfortjeneste er Frederiksberg Kommune forpligtet til at genoptage visse sager berørt af Social- og Indenrigsministeriets fejl, da Frederiksberg Kommune i sagsbehandlingen har taget udgangspunkt i de offentliggjorte satser fra ministeriet. I orienteringsskrivelsen skriver Social- og Indenrigsministeriet, at der som udgangspunkt gælder en 3-årig forældelsesregel jf. forældelsesloven.

Familieafdelingen vil derfor genoptage sager, hvor der har været udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i perioden 1. februar 2017 til 31. december 2019, og som har været berørt af de fejlagtige oplyste satser for ydelsesloftet. Familieafdelingen har identificeret 213 sager vedr. tabt arbejdsfortjeneste, som genoptages med henblik på at sikre en korrekt udbetaling. I forlængelse af udfordringerne i Familieafdelingen kan der blive fundet og rettet andre beregningsfejl end dem, som skyldes ministeriets forkerte satser.

For at gøre borgerne opmærksomme på denne fejl vil Familieafdelingen offentliggøre den vedlagte nyhed på kommunens hjemmeside og samtidig kontakte de identificerede borgere individuelt og oplyse om genoptagelsen af deres sag. For at sikre en korrekt genberegning er Frederiksberg Kommune i kontakt med revisionsfirmaet Ernest and Young (EY) om forestå genberegningen.

Dialogmøde med det Kommunalt Lægelige Udvalg i Frederiksberg Kommune (KLU)

På møde den 28. september, pkt 267, besluttede Kommunalbestyrelsen at beslutningsforslag om dialogmøde med PLO med henblik på drøftelse af børnevaccinationsprogrammet godkendes, idet punktet sættes på dagsorden for møde i KLU i november. Det årlige politiske møde i Det Kommunalt Lægelige Udvalg (KLU) med repræsentanter fra de praktiserende læger afholdes tirsdag den 17. november 2020 kl. 15.00-17.00 i Kursuscentret Unika, F86, Finsensvej 86, Frederiksberg (1. sal).

Til mødet er inviteret medlemmer af de fire politiske udvalg: Ældre- og Omsorgsudvalget, Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, Socialudvalget og Børneudvalget. Medlemmerne er inviteret via kalenderen i outlook. På grund af de skærpede retningslinier omkring forsamling i forhold til corona-smitte og af hensyn til den videre planlægning af mødet, bedes medlemmerne meddele om de deltager i mødet senest mandag den 2. november 2020, og dette gerne ved at acceptere eller afslå invitationen udsendt via outlook. Mødet vil efterfølgende blive planlagt ud fra det angivne antal deltagere.

Dagsorden til mødet er udsendt på mail og indgår i kalenderindkaldelsen.

Formanden oplyste, at KLU-mødet udsættes til foråret 2021 grundet udviklingen af covid-19-situationen.

Punkt 91: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om at lade flygtningebørn få en god start på Frederiksberg

15.40.00-A00-1-20

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 24. august 2020 forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om at lade flygtningebørn få en god start på Frederiksberg. I sagen gennemgås Frederiksberg Kommunes erfaringer fra tidligere modtagelse af uledsagede flygtningebørn og unge under 18 år samt mulighederne for at stille en bolig til rådighed for flygtninge over 18 år. Endvidere orienteres om tiltag, der kan hjælpe med integrationen.

Beslutning

Et flertal i Børneudvalget (Laura Lindahl, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Carina Høedt og Fasaël Rehman) stemte imod,

1. at der skal rettes henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeren med henblik på at gøre det muligt for Frederiksberg Kommune at tilslutte sig "Eurocities Solidarity Cities Initiative".

Et mindretal i Børneudvalget (Daniel Panduro og Ruben Kidde) stemte for.

Et mindretal i Børneudvalget (Sine Heltberg og Malte Mathies Løcke) tog forbehold, idet systemet med FN's flygtningekvoter i stedet bør anvendes.

Børneudvalget

2. tog orienteringen til efterretning.

3. sendte sagen til orientering i Socialudvalget og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget.

Indstilling

Børne- og ungeområdet indstiller,

1. at udvalget tager stilling til, hvorvidt der skal rettes henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeren med henblik på at gøre det muligt for Frederiksberg Kommune at tilslutte sig "Eurocities Solidarity Cities Initiative".

2. at udvalget tager orienteringen om, på hvilken måde Frederiksberg Kommune kan modtage uledsagede flygtningebørn og unge under 25 år til efterretning.

3. at udvalget sender sagen til orientering i socialudvalget og arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget.

Sagsfremstilling

På kommunalbestyrelsens møde den 24. august 2020 blev det besluttet at sende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro om at lade flygtningebørn få en god start på Frederiksberg til behandling i socialudvalget. Da beslutningsforslaget ressortmæssigt primært hører under børneudvalget behandles beslutningsforslaget i dette udvalg og det foreslås, at udvalget oversender sagen til orientering i socialudvalget (anvisning af boliger generelt) og arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget (integration af flygtninge).

Forslag til beslutning er følgende:

"Enhedslisten ønsker, at Frederiksberg Kommune modtager et antal, fx 10, uledsagede flygtningebørn og -unge under 25 år, som efter at være tildelt flygtningestatus (asyl) bosættes på Frederiksberg.

Derfor:

1. Opfordres borgmesteren til at rette henvendelse til fagministeren med henblik på at gøre det muligt for Frederiksberg at tilslutte sig initiativet fra en række europæiske byer om at tage imod uledsagede flygtningebørn fra flygtningelejre i Grækenland i regi af "Eurocities Solidarity Cities Initiative".

2. Bedes forvaltningen undersøge, hvordan børnene/de unge kan tildeles en bolig, fx i et botilbud eller privat indkvartering. Kommunalbestyrelsen ønsker at sikre børnene/de unges muligheder for at få en god start på Frederiksberg. Det kan fx ske ved at barnet/den unge får en kontaktfamilie i byen, som kan understøtte den unge i sit nye liv på Frederiksberg. Forvaltningen bedes derfor vurdere, hvorledes dette kan ske via kendte ordninger som pleje/aflastningsfamilier og/eller ved at inddrage borgere via civilsamfundet.

Baggrund:

Forslaget stilles i kølvandet på den håbløse situation, der hersker for flygtende mennesker, der befinder sig indenfor EU's grænser. Især i overfyldte flygtningelejre i Grækenland og ved den græsk/tyrkiske grænse. Her lever flygtninge under uværdige og forfærdelige forhold, og blandt flygtningene er en stor gruppe uledsagede flygtningebørn.

De uledsagede flygtningebørn udgør en særligt sårbar gruppe, og de har brug for hjælp. Det er desværre ikke lykkedes at løse denne krise på regeringsniveau, og bystyrene i 10 europæiske storbyer, deriblandt Barcelona og Amsterdam, har derfor nu tilbudt deres hjælp til EU. Byerne har i regi af "Eurocities Solidarity Cities Initiative" henvendt sig til EU den 22. april med et ønske om at samarbejde med nationale og europæiske myndigheder for at tilbyde uledsagede flygtningebørn et hjem og en tilværelse. Senest har Københavns Kommune vedtaget, at de også ønsker at tilslutte sig initiativet og tage mod et antal uledsagede flygtningebørn.

Asylsystemet har ansvaret for barnet/den unge frem til asyl er tildelt. Herefter skal flygtningen starte en ny tilværelse som borger i Danmark.

Frederiksberg Kommune er en såkaldt næsten-0-kommune, som næsten ikke modtager flygtninge. Frederiksberg er en by præget af fællesskab, mangfoldighed og et rigt foreningsliv og stærkt civilsamfund, og Frederiksberg kan derfor blive et godt sted at starte et nyt kapitel for et uledsaget flygtningebarn/ung."

Beslutningsforslaget vedrører uledsagede flygtningebørn under 18 år og unge flygtninge i alderen 18 til 25 år. I nedenstående sagsfremstilling gennemgås de muligheder, der er for at hjælpe henholdsvis uledsagede flygtningebørn under 18 år og unge flygtninge i alderen 18 til 25 år. Spørgsmålet om hjælp til uledsagede flygtningebørn under 18 år hører under børneudvalgets ressort, mens spørgsmålet om, hvordan unge flygtninge i alderen 18 til 25 år kan tildeles bolig og inddrages i civilsamfundet, hører under socialudvalgets ressort.

Uledsagede flygtningebørn under 18 år

Indsatsen i familieafdelingen

Frederiksberg Kommune modtog i perioden fra 1. september 2012 og frem til ultimo marts 2017 61 uledsagede flygtningebørn og unge under 18 år. De uledsagede flygtninge var i alderen 8 til 17 år på ankomsttidspunktet, hvor de blev tildelt ophold i Frederiksberg Kommune. Børnene og de unge kom fra følgende lande: Afghanistan, Eritrea, Syrien, Somalia, Marokko, Iran, Uganda og Etiopien.

Frederiksberg Kommune har ikke modtaget uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år siden foråret 2017, og familieafdelingen har i dag afviklet samtlige af de tilbud, hvis primære funktion var målrettet modtagelsen af denne afgrænsede målgruppe.

Der er dog fortsat viden og erfaring i forhold til målgruppen hos familieafdelingens integrationssagsbehandlere og i familieafdelingens lokale tilbud, der blandt andet bistod med relevante observationer af børnene og de unge i forbindelse med at gennemføre den lovpligtige § 50 undersøgelse, samt i forhold enkeltstående længerevarende anbringelser. Derudover foreligger der også en vis erfaring med etablering af samarbejde med frivillige vedr. eksempelvis støtte til skole og uddannelse, venskabsfamilier mv.

Børn under 18 år, der kommer til Danmark uden forældre eller værge og søger asyl, omtales som "uledsagede mindreårige asylansøgere". Alle uledsagede flygtningebørn/unge tildeles i forbindelse med deres ophold i Frederiksberg Kommune en værge.

Da de er uledsagede, og derfor ikke har en forældremyndighed i landet, er de omfattet af servicelovens bestemmelser i lighed med alle andre børn og unge under 18 år, der har lovligt ophold i landet, som ikke har en forælder, der kan tage vare på dem omsorgsmæssigt og økonomisk.

Det betyder i praksis, at der skal udarbejdes en socialfaglig undersøgelse jf. servicelovens bestemmelser, der blandt andet skal tage stilling til hvilken anbringelsesform, der bedst tilgodeser deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale og fremadrettede behov bedst muligt.

I forbindelse med modtagelsen af uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år vil det være det konkrete barn eller den unges umiddelbare behov, der lægges til grund for valg af anbringelsessted. Det vil være den aktuelle viden vedr. deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale kompetencer og udfordringer, der vil danne grundlag i forhold til valg af anbringelsessted, mens den lovpligtige § 50 undersøgelse foretages inden for de første 4 måneder af barnets/den unges ophold i Frederiksberg Kommune. Herefter kan der træffes beslutning om valg af evt. nyt anbringelsessted og øvrige foranstaltninger.

I forhold til at imødekomme en eventuel mindre gruppe af nye uledsagede flygtningebørn og -unges behov for et anbringelsestilbud, kan der gøres brug af Frederiksberg Kommunes aktuelle anbringelsessteder, der alle tidligere har bidraget i løsningen af opgaven over for uledsagede børn og unge under 18 år.

Børnene og de unge vil kunne visiteres til et af nedenstående tilbud i forhold til deres alder og deres umiddelbare støttebehov på baggrund af den aktuelle viden fra asylfasen og udlændingemyndighedernes behandling af sagen i forhold til, hvad der vurderes at kunne tilgodese deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale og fremadrettede behov bedst muligt i en undersøgelsesfase.

- 0 til 14 årige anbringes på Bülowvej for Børn og Familie, stuen th. med henblik på at udarbejde udredningsrapport og valg af fremtidig placering og integrationsforløb.
- 14 til 17 ½ årige anbringes på Ungdomspensionen Jens Jessens Vej, mens familieafdelingen gennemfører en § 50 undersøgelse med henblik på og valg af fremtidig placering og integrationsforløb.
- 16 ½ til 17 ½ årige anbringes Ungdomscenter Allégårdens hybelværelser.
- 17 ½ årige placeres i et tilbud i et tæt samarbejde med voksenområdet. Familieafdelingen har ansvaret for den unge indtil det fyldte 18. år, da det er lov om social services kapitel 11, særlig støtte til børn og unge, der er gældende for unge uledsagede under 18 år.

På baggrund af den udarbejdede § 50 undersøgelse kan den aktuelle anbringelse fortsætte i et af ovenstående tilbud, eller på baggrund af ny viden om barnet/den unge erstattes af et af nedenstående tilbud, når det i højere grad kan understøtte barnet/den unges behov for udviklingsstøtte og omsorg.

- Netværksplejefamilie hos familie eller øvrigt netværk, der eventuelt allerede har ophold i Danmark.
- Plejefamilie – forudsætter at barnet/den unge er i stand til at kommunikere på dansk eller engelsk eller at plejefamilien behersker barnets/den unges modersmål.
- Efterskole – forudsætter at den unge kan skrive og tale dansk på et vist niveau.
- Kostskole – forudsætter at den unge kan skrive og tale dansk på et vist niveau.
- Andet døgntilbud – institution, opholdssted – for børn og unge der har behov for fx behandling, døgnopsyn, tæt voksenkontakt.

Der ydes 100 % statsrefusion for de anbringelsesforanstaltninger, kommunen iværksætter jf. Lov om social service over for uledsagede mindreårige flygtningebørn, indtil barnet fylder 18 år, eller barnets forældre får tildelt opholdstilladelse. Hvis den uledsagede unge flygtning ved det fyldte 18. år er omfattet af servicelovens efterværnregler, ydes der refusion for iværksættelse af forebyggende foranstaltninger inden for den 3 årige integrationsperiode, der tæller fra den dato den unge har fået opholdstilladelse i Danmark. Er der fortsat behov for en anbringelse, jf. efterværnsbestemmelser, afholdes udgiften af Frederiksberg Kommune. Hvis den uledsagede har indgribende fysiske/psykiske handicap er der livslang refusion, når der er behov for anbringelse i døgntilbud/botilbud før og efter det fyldte 18 år.

Uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år har i forbindelse med, at de får opholdstilladelse, mulighed for at søge om familiesammenføring med deres familie (forældre og søskende). Hvis ansøgningen imødekommes, og forældrene får opholdstilladelse, er det som udgangspunkt hensigten, at barnet skal hjemgives, og forældrene overtager forsørgelsen og omsorgen. Frederiksberg Kommune har i familiesammenføringssager ansvar for at modtage familien, og yde den nødvendige støtte jf. gældende lovgivning, hvilket også gælder i forhold til familiesammenføring med søskende over og under 18 år.

De uledsagede flygtninge børn og unge, som Frederiksberg Kommune tidligere har modtaget, havde en meget forskellig baggrund, og flere talte ikke andet sprog end deres modersmål. De havde ofte ikke opholdt sig i Danmark mere end en måned, før de fik meddelt asyl, og havde derfor et meget spinkelt eller intet netværk i Danmark og følte sig ofte meget ensomme, isolerede og usikre på fremtiden. Udover de manglende dansk kundskaber havde de stort set ingen viden om det danske samfund hverken strukturelt eller kulturelt.

Der er udarbejdet ca. 20 studier af uledsagede flygtningebørn, alle udenlandske, men disse viser samstemmende, at mange af de uledsagede flygtningebørn har psykiske problemer i form af især PTSD, angst og depression. Forekomsten af disse tre lidelser varierer mellem 20 % og 47 % i de forskellige studier (Dittmann & Jensen, 2010). Når forekomsten varierer så meget, skyldes det især divergerende metoder i de forskellige studier, samt at de er udført på forskellige grupper af børn (fx fra forskellige oprindelseslande). I forhold til risikofaktorer ser det ud til, at blandt andet antallet af oplevede traumer og leveforhold i modtagelandet har betydning for udviklingen af PTSD.

Familieafdelingen konstaterede ligeledes, at en stor del af de børn og unge, der havde flygtet alene, havde været udsat for traumatiske oplevelser, der krævede en særlig indsats, efter de var ankommet til Frederiksberg Kommune. Dertil kom, at en stor del af børnene og de unge bekymrede sig meget for deres familier, der fortsat var i hjemlandet, eller var forsvundet - noget der generelt påvirkede deres hverdagsliv her i Danmark, og som de løbende havde behov for støtte til at bearbejde.

Skoletilbud til flygtninge

Frederiksberg Kommunes skolevæsen har relativ stor erfaring i at tilbyde undervisning for flygtninge i form af modtagehold og modtageklasser. Det vil derfor være muligt at bygge videre på disse erfaringer og anvende de kompetencer, som er oparbejdet.

Elever i alderen 6 til 13 år placeres i modtagehold med op til 7 elever pr. hold. Eleverne modtager undervisning i dansk som andetsprog i 45 procent af tiden og i de resterende 55 procent af tiden følger eleven undervisningen i den almindelige danske klasse på klassetrinnet.

Elever, der ved ankomst til Frederiksberg, er 13 eller derover, som har vanskeligt ved at nå at lære tilstrækkeligt meget dansk til at kunne gå til eksamen i 9. klasse indskrives i den udvidede modtageklasse. Frederiksberg Kommune benytter sig ud over egne tilbud også af to eksterne tilbud til elever i alderen 16 til 18 år, som visiteres til modtageklasser. De to eksterne tilbud er Ungdomsskolen i Hindegade i Københavns Kommune og Ungeklasse på SPEAK på Hellerup Sprogcenter. Der arbejdes i alle tilbuddene henimod, at eleven kan gå til eksamen i et eller flere fag, når eleven er parat til det.

Der har erfaringsmæssigt generelt været størst succes i forhold til yngre børns skolegang, idet ældre børn/unge har meget vanskeligt ved at oparbejde tilstrækkelige danskundskaber til at kunne følge med i skolen, ligesom de ofte har mistet adskillige års skolegang. Udfra et rent skolefagligt perspektiv vil det derfor være en fordel, hvis evt. yderligere flygtningebørn er så unge som muligt.

Frederiksberg Kommune er forpligtet til at give flygtninge under 18 år et skoletilbud. Der gives ikke særskilt refusion til kommunerne for udgifterne til dette skoletilbud eller til modtageklasser/-hold eller specialundervisning. Flygtninge har ofte specialpædagogiske og/eller socialpædagogiske udfordringer, hvorfor et øget antal forventeligt vil medføre udgifter hertil.

Et øget antal elever vil øge antallet af modtagehold/-klasser og øge antal og andel af tosprogede / elever med anden etnisk baggrund end dansk på skolerne. Det vil også på nogle klasser være vanskeligt at oprette modtagehold, da der ikke er fysisk plads hertil. Derfor vil sådanne hold typisk skulle oprettes, hvor der er plads.

I skoleåret 2020-2021 visiteres der til modtagetilbud på følgende skoler: Skolen på Grundtvigsvej, Skolen på Duevej, Skolen ved Søerne, Skolen på Bülowvej og Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej). Desuden fortsætter et enkelt modtagehold på Lindevangskolen, men nye elever kan ikke visiteres hertil. Sent ankomne elever (over 13 år) visiteres til udvidet modtageklasse på Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej). Der visiteres elever til modtagehold på følgende skoler /klassetrin, hvor der er plads:

- Skolen på Grundtvigsvej (0.-2.kl., evt. 3.kl.)
- ?Skolen ved Søerne (0.-3.kl.)
- ?Skolen på Duevej (0.-5.kl.)
- ?Skolen ved Bülowvej (0.-5.kl.)
- ?Skolen på Nyelandsvej – afd. Lollandsvej (6.kl.)

Der visiteres elever til den udvidede modtageklasse på:

- ?Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej) (7.-9.kl.)

Enkeltintegrering på 10.kl.

- ?I ganske særlige tilfælde kan enkeltintegreres elever med tilstrækkelige skoleforudsætninger til 10.kl. på Tre Falke Skolen.

Frivillige indsatser

Ud over de kommunale indsatser findes der en række frivillige indsatser på Frederiksberg, som henvender sig til børn og unge med særlige sociale behov. Et eksempel er Børns Voksenvenner Hovedstaden, som tilbyder en voksenven til ensomme og sårbare børn i alderen 6-12 år. Derudover er der en række indsatser generelt til børn og unge på Frederiksberg herunder i regi af foreninger og organisationer der modtager § 18 midler samt i regi af projekter i integrationshandleplanen 2020, der tilbyder sociale og sundhedsfremmende aktiviteter, så alle børn og unge kan få et bredt socialt netværk.

Flygtninge over 18 år

Alle nyankomne flygtninge over 18 år skal deltage i et integrationsprogram og en beskæftigelsesrettet indsats. Unge flygtninge over 18 år kan få støtte af en uddannelsesvejleder fra Ungecenteret, når de modtager danskuddannelse som led i deres integrationsprogram. I regi af målgruppeplanen 'Unge godt på vej' foregår desuden et samarbejde mellem ungecenteret og den boligsociale indsats om at motivere og fastholde unge over 18 år i beskæftigelse eller uddannelse.

Flygtninge over 18 år indkvarteres ved ankomst til kommunen på et midlertidigt indkvarteringssted. For flygtninge, der er ankommet til kommunen efter 1. marts 2019, er kommunen ikke forpligtet til at anvise en permanent bolig. Kommunen skal dog fortsat sørge for midlertidig indkvartering, indtil de pågældende selv har fundet en bolig. For flygtninge, som ikke selv kan skaffe en bolig, gælder dermed de almindelige principper og regler for løsning af kommunens boligsociale opgaver. Familiesammenførte til flygtninge har også før lovændringen i boligsammenhæng været at betragte som andre husvilde borgere – uden et retskrav på varig bolig. Kommunen har siden 2016 tilrettelagt sin boligforsyning til flygtninge med udgangspunkt i en forudsætning om en forpligtelse til at tilvejebringe varige boliger til flygtninge.

Som nævnt ovenfor kan flygtninge søge om familiesammenføring. Det er erfaringen, at uledsagede unge, som har søgt, før de fyldte 18, i højere grad end de, der søger, efter de fylder 18, får godkendt familiesammenføringen.

Økonomi

Udgifterne til at modtage et antal uledsagede flygtningebørn og unge under 25 år vil afhænge af flygtningenes alder og deres individuelle behov for hjælp og støtte.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, socialudvalget, arbejdsmarkeds- og uddannelsesudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen

Punkt 92: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David M. Zepernick, rådmænd Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, rådmænd Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro og Mette B. Larsen om uledsagede flygtningebørn

15.40.00-A00-2-20

Resume

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. september 2020 forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David M. Zepernick, rådmænd Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, rådmænd Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro og Mette B. Larsen om uledsagede flygtningebørn

I sagen gennemgås Frederiksberg Kommunes erfaringer fra tidligere modtagelse af uledsagede flygtningebørn og unge under 18 samt tiltag, der kan hjælpe med integrationen.

Beslutning

Et flertal i Børneudvalget (Laura Lindahl, Alexandra Dessoy, Merete Winther Hildebrandt, Carina Høedt og Fasael Rehman) stemte imod,

1. at der rettes henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeren med henblik på at gøre det muligt for Frederiksberg Kommune at modtage mindst 10 uledsagede flygtningebørn fra og omkring Moria-lejren på Lesbos.

Et mindretal i Børneudvalget (Daniel Panduro og Ruben Kidde) stemte for.

Et mindretal i Børneudvalget (Sine Heltberg og Malte Mathies Løcke) tog forbehold, idet systemet med FN's flygtningekvoter i stedet bør anvendes.

Børneudvalget

2. tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at udvalget tager stilling til, hvorvidt der skal rettes henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeren med henblik på at gøre det muligt for Frederiksberg Kommune at modtage mindst 10 uledsagede flygtningebørn fra og omkring Moria-lejren på Lesbos.
2. at udvalget tager orienteringen om, på hvilken måde Frederiksberg Kommune kan modtage uledsagede flygtningebørn til efterretning.

Sagsfremstilling

På kommunalbestyrelsens møde den 28. september 2020 blev det besluttet at sende forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem David M. Zepernick, rådmænd Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde, rådmænd Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro og Mette B. Larsen om uledsagede flygtningebørn til behandling i Børneudvalget.

Forslag til beslutning er følgende:

"Frederiksberg er klar til at modtage mindst 10 uledsagede flygtningebørn fra Moria-lejren.

Det Radikale Venstre og Enhedslisten på Frederiksberg foreslår, at Frederiksbergs borgmester skriver til regeringen og offentligt tilkendegiver, at vi på Frederiksberg i lyset af den overhængende humanitære katastrofe efter branden i Moria-lejren på Lesbos er villig til at modtage mindst 10 uledsagede flygtningebørn fra og omkring Moria-lejren – meget gerne som kvoteflygtninge.

Motivation:

Regeringen har forpligtet sig på at tage 500 FN kvoteflygtninge i det forståelsespapir, som de har indgået med de tre støttepartier. Regeringen har sagt, at den vil hjælpe 200 kvoteflygtninge fra Rwanda. Det efterlader en manko på 300. Frederiksberg har gode forudsætninger for at hjælpe, og vi bør med en fremstrakt hånd tilskynde til, at regeringen indvilliger i at modtage 300 af de mere end 5.500 uledsagede flygtningebørn, der lever under horrible forhold på Lesbos, hvor de efter nedbrændingen af lejren er helt ekstremt udsatte for overgreb og potentiel menneskehandel.

Flere kommuner, deriblandt København, har tilkendegivet, at de er klar til at hjælpe.

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/live-seneste-nyt-fra-ind-og-udland>

En borgergruppe på Frederiksberg har tager initiativ til en underskriftsindsamling med samme sigte.

https://www.skrivunder.net/evakuer_bornene_fra_moria_-_og_de_graske_lejre"

Linket til www.dr.dk er forældet og kan ikke længere tilgås. Linket til siden med underskriftsindsamlingen er vedlagt i udskrift i bilag.

Indsatsen i familieafdelingen

Frederiksberg Kommune modtog i perioden fra 1. september 2012 og frem til ultimo marts 2017 61 uledsagede flygtninge børn og unge under 18 år. De uledsagede flygtninge var i alderen 8 til 17 år på ankomsttidspunktet, hvor de blev tildelt ophold i Frederiksberg Kommune. Børnene og de unge kom fra følgende lande: Afghanistan, Eritrea, Syrien, Somalia, Marokko, Iran, Uganda og Etiopien.

Frederiksberg Kommune har ikke modtaget uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år siden foråret 2017, og familieafdelingen har i dag afviklet samtlige af de tilbud, hvis primære funktion var målrettet modtagelsen af denne afgrænsede målgruppe.

Der er dog fortsat viden og erfaring i forhold til målgruppen hos familieafdelingens integrationssagsbehandlere og i familieafdelingens lokale tilbud, der blandt andet bistod med relevante observationer af børnene og de unge i forbindelse med at gennemføre den lovpligtige § 50 undersøgelse, samt i forhold enkeltstående længerevarende anbringelser. Derudover foreligger der også en vis erfaring med etablering af samarbejde med frivillige vedr. eksempelvis støtte til skole og uddannelse, venskabsfamilier mv.

Børn under 18 år, der kommer til Danmark uden forældre eller værge og søger asyl, omtales som "uledsagede mindreårige asylansøgere". Alle uledsagede flygtninge børn/unge tildeles i forbindelse med deres ophold i Frederiksberg Kommune en værge.

Da de er uledsagede, og derfor ikke har en forældremyndighed i landet, er de omfattet af servicelovens bestemmelser i lighed med alle andre børn og unge under 18 år, der har lovligt ophold i landet, som ikke har en forælder, der kan tage vare på dem omsorgsmæssigt og økonomisk.

Det betyder i praksis, at der skal udarbejdes en socialfaglig undersøgelse jf. servicelovens bestemmelser, der blandt andet skal tage stilling til hvilken anbringelsesform, der bedst tilgodeser deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale og fremadrettede behov bedst muligt.

I forbindelse med modtagelsen af uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år vil det være det konkrete barn eller den unges umiddelbare behov, der lægges til grund for valg af anbringelsessted. Det vil være den aktuelle viden vedr. deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale kompetencer og udfordringer, der vil danne grundlag i forhold til valg af anbringelsessted, mens den lovpligtige § 50 undersøgelse foretages inden for de første 4 måneder af barnets/den unges ophold i Frederiksberg Kommune. Herefter kan der træffes beslutning om valg af evt. nyt anbringelsessted og øvrige foranstaltninger.

I forhold til at imødekomme en eventuel mindre gruppe af nye uledsagede flygtningebørn og -unges behov for et anbringelsestilbud, kan der gøres brug af Frederiksberg Kommunes aktuelle anbringelsessteder, der alle tidligere har bidraget i løsningen af opgaven over for uledsagede børn og unge under 18 år.

Børnene og de unge vil kunne visiteres til et af nedenstående tilbud i forhold til deres alder og deres umiddelbare støttebehov på baggrund af den aktuelle viden fra asylfasen og udlændingemyndighedernes behandling af sagen i forhold til, hvad der vurderes at kunne tilgodese deres individuelle personlige, fysiske, psykiske, uddannelsesmæssige, sociale og fremadrettede behov bedst muligt i en undersøgelsesfase.

- 0 til 14 årige anbringes på Bülowvej for Børn og Familie, stuen th. med henblik på at udarbejde udredningsrapport og valg af fremtidig placering og integrationsforløb.
- 14 til 17 ½ årige anbringes på Ungdomspensionen Jens Jessens Vej, mens familieafdelingen gennemfører en § 50 undersøgelse med henblik på og valg af fremtidig placering og integrationsforløb.
- 16 ½ til 17 ½ årige anbringes Ungdomscenter Allégårdens hybelværelser.
- 17 ½ årige placeres i et tilbud i et tæt samarbejde med voksenområdet. Familieafdelingen har ansvaret for den unge indtil det fyldte 18. år, da det er lov om social services kapitel 11, særlig støtte til børn og unge, der er gældende for unge uledsagede under 18 år.

På baggrund af den udarbejdede § 50 undersøgelse kan den aktuelle anbringelse fortsætte i et af ovenstående tilbud, eller på baggrund af ny viden om barnet/den unge erstattes af et af nedenstående tilbud, når det i højere grad kan understøtte barnet/den unges behov for udviklingsstøtte og omsorg.

Netværksplejefamilie hos familie eller øvrigt netværk, der eventuelt allerede har ophold i Danmark.

- Plejefamilie – forudsætter at barnet/den unge er i stand til at kommunikere på dansk eller engelsk eller at plejefamilien behersker barnets/den unges modersmål.
- Efterskole – forudsætter at den unge kan skrive og tale dansk på et vist niveau.
- Kostskole – forudsætter at den unge kan skrive og tale dansk på et vist niveau.
- Andet døgntilbud – institution, opholdssted – for børn og unge der har behov for fx behandling, døgnopsyn, tæt voksenkontakt.

Der ydes 100 % statsrefusion for de anbringelsesforanstaltninger, kommunen iværksætter jf. Lov om social service over for uledsagede mindreårige flygtningebørn, indtil barnet fylder 18 år, eller barnets forældre får tildelt opholdstilladelse. Hvis den uledsagede unge flygtning ved det fyldte 18. år er omfattet af servicelovens efterværnregler, ydes der refusion for iværksættelse af forebyggende foranstaltninger inden for den 3 årige integrationsperiode, der tæller fra den dato den unge har fået opholdstilladelse i Danmark. Er der fortsat behov for en anbringelse, jf. efterværnsbestemmelser, afholdes udgiften af Frederiksberg Kommune. Hvis den uledsagede har indgribende fysiske/psykiske handicap er der livslang refusion, når der er behov for anbringelse i døgntilbud/botilbud før og efter det fyldte 18 år.

Uledsagede flygtningebørn og -unge under 18 år har i forbindelse med, at de får opholdstilladelse, mulighed for at søge om familiesammenføring med deres familie (forældre og søskende). Hvis ansøgningen imødekommes, og forældrene får opholdstilladelse, er det som udgangspunkt hensigten, at barnet skal hjemgives, og forældrene overtager forsørgelsen og omsorgen. Frederiksberg Kommune har i familiesammenføringssager ansvar for at modtage familien, og yde den nødvendige støtte jf. gældende lovgivning, hvilket også gælder i forhold til familiesammenføring med søskende over og under 18 år.

De uledsagede flygtninge børn og unge, som Frederiksberg Kommune tidligere har modtaget, havde en meget forskellig baggrund, og flere talte ikke andet sprog end deres modersmål. De havde ofte ikke opholdt sig i Danmark mere end en måned, før de fik meddelt asyl, og havde derfor et meget spinkelt eller intet netværk i Danmark og følte sig ofte meget ensomme, isolerede og usikre på fremtiden. Udover de manglende dansk kundskaber havde de stort set ingen viden om det danske samfund hverken strukturelt eller kulturelt.

Der er udarbejdet ca. 20 studier af uledsagede flygtningebørn, alle udenlandske, men disse viser samstemmende, at mange af de uledsagede flygtningebørn har psykiske problemer i form af især PTSD, angst og depression. Forekomsten af disse tre lidelser varierer mellem 20 % og 47 % i de forskellige studier (Dittmann & Jensen, 2010). Når forekomsten varierer så meget, skyldes det især divergerende metoder i de forskellige studier, samt at de er udført på forskellige grupper af børn (fx fra forskellige oprindelseslande). I forhold til risikofaktorer ser det ud til, at blandt andet antallet af oplevede traumer og leveforhold i modtagelandet har betydning for udviklingen af PTSD.

Familieafdelingen konstaterede ligeledes, at en stor del af de børn og unge, der havde flygtet alene, havde været udsat for traumatiske oplevelser, der krævede en særlig indsats, efter de var ankommet til Frederiksberg Kommune. Dertil kom, at en stor del af børnene og de unge bekymrede sig meget for deres familier, der fortsat var i hjemlandet, eller var forsvundet - noget der generelt påvirkede deres hverdagsliv her i Danmark, og som de løbende havde behov for støtte til at bearbejde.

Skoletilbud til flygtninge

Frederiksberg Kommunes skolevæsen har relativ stor erfaring i at tilbyde undervisning for flygtninge i form af modtagehold og modtageklasser. Det vil derfor være muligt at bygge videre på disse erfaringer og anvende de kompetencer, som er oparbejdet.

Elever i alderen 6 til 13 år placeres i modtagehold med op til 7 elever pr. hold. Eleverne modtager undervisning i dansk som andetsprog i 45 procent af tiden og i de resterende 55 procent af tiden følger eleven undervisningen i den almindelige danske klasse på klassetrinnet.

Elever, der ved ankomst til Frederiksberg, er 13 eller derover, som har vanskeligt ved at nå at lære tilstrækkeligt meget dansk til at kunne gå til eksamen i 9. klasse indskrives i den udvidede modtageklasse. Frederiksberg Kommune benytter sig ud over egne tilbud også af to eksterne tilbud til elever i alderen 16 til 18 år, som visiteres til modtageklasser. De to eksterne tilbud er Ungdomsskolen i Hindegade i Københavns Kommune og Ungeklasse på SPEAK på Hellerup Sprogcenter. Der arbejdes i alle tilbuddene henimod, at eleven kan gå til eksamen i et eller flere fag, når eleven er parat til det.

Der har erfaringsmæssigt generelt været størst succes i forhold til yngre børns skolegang, idet ældre børn/unge har meget vanskeligt ved at oparbejde tilstrækkelige dansk kundskaber til at kunne følge med i skolen, ligesom de ofte har mistet adskillige års skolegang. Udfra et rent skolefagligt perspektiv vil det derfor være en fordel, hvis evt. yderligere flygtningebørn er så unge som muligt.

Frederiksberg Kommune er forpligtet til at give flygtninge under 18 år et skoletilbud. Der gives ikke særskilt refusion til kommunerne for udgifterne til dette skoletilbud eller til modtageklasser/-hold eller specialundervisning. Flygtninge har ofte specialpædagogiske og/eller socialpædagogiske udfordringer, hvorfor et øget antal forventeligt vil medføre udgifter hertil.

Et øget antal elever vil øge antallet af modtagehold/-klasser og øge antal og andel af tosprogede / elever med anden etnisk baggrund end dansk på skolerne. Det vil også på nogle klasser være vanskeligt at oprette modtagehold, da der ikke er fysisk plads hertil. Derfor vil sådanne hold typisk skulle oprettes, hvor der er plads.

I skoleåret 2020-2021 visiteres der til modtagetilbud på følgende skoler: Skolen på Grundtvigsvej, Skolen på Duevej, Skolen ved Søerne, Skolen på Bülowvej og Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej). Desuden fortsætter et enkelt modtagehold på Lindevangskolen, men nye elever kan ikke visiteres hertil. Sent ankomne elever (over 13 år) visiteres til udvidet modtageklasse på Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej). Der visiteres elever til modtagehold på følgende skoler /klassetrin, hvor der er plads:

Skolen på Grundtvigsvej (0.-2.kl., evt. 3.kl.)

Skolen ved Søerne (0.-3.kl.)

Skolen på Duevej (0.-5.kl.)

Skolen ved Bülowvej (0.-5.kl.)

Skolen på Nyelandsvej – afd. Lollandsvej (6.kl.)

Der visiteres elever til den udvidede modtageklasse på:

Skolen på Nyelandsvej (afd. Lollandsvej) (7.-9.kl.)

Enkeltintegrering på 10.kl.

I ganske særlige tilfælde kan enkeltintegreres elever med tilstrækkelige skoleforudsætninger til 10.kl. på Tre Falke Skolen.

Frivillige indsatser

Ud over de kommunale indsatser findes der en række frivillige indsatser på Frederiksberg, som henvender sig til børn og unge med særlige sociale behov. Et eksempel er Børns Voksenvenner Hovedstaden, som tilbyder en voksenven til ensomme og sårbare børn i alderen 6-12 år. Derudover er der en række indsatser generelt til børn og unge på Frederiksberg herunder i regi af foreninger og organisationer der modtager § 18 midler samt i regi af projekter i integrationshandleplanen 2020, der tilbyder sociale og sundhedsfremmende aktiviteter, så alle børn og unge kan få et bredt socialt netværk.

Økonomi

Udgifterne til at modtage et antal uledsagede flygtningebørn vil afhænge af flygtningenes alder og deres individuelle behov for hjælp og støtte.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget, magistraten, kommunalbestyrelsen

Bilag

[Link til skrivunder.net](#)

Punkt 93: Børneudvalgets møde med dagtilbudsledere

28.00.00-G01-112-20

Resume

På mødet den 2. november 2020 mellem børneudvalget og dagtilbudslederne foreslås det at temaet er sprogunderstøttelse i dagtilbuddene. Sprogunderstøttelse er også et af de temaer, der er politiske enighed om, der skal arbejdes med som led i strategien for kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet. På dette møde skal børneudvalget beslutte dagsordenen til mødet den 2. november.

Beslutning

Børneudvalget

1. godkendte dagsordenen for mødet mellem børneudvalget og dagtilbudsledere den 2. november 2020 og
2. besluttede at mødet afholdes digitalt.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at dagsordenen for mødet mellem børneudvalget og dagtilbudsledere den 2. november 2020 bliver godkendt

Sagsfremstilling

På det halvårslige møde mellem børneudvalget og otte af de 44 dagtilbudsledere den 9. marts 2020 var temaet for mødet *rekruttering og strykede faglige kompetencer til dagtilbudsområdet*, som passer fint i tråd med det politiske fokus på kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet, der er under Bæredygtigt Frederiksberg og Børnene er fremtiden; både i budgetforliget for 2020 og forliget for 2021-2022. Dekan ved Københavns Professionshøjskole Annegrethe Juul præsenterede forskellige data fra uddannelsen, Frederiksberg Kommunes fremtidige arbejde med professionshøjskolen, og muligheden for at kunne rekruttere yderligere og styrke de kommende pædagogers faglige kompetencer blev drøftet i plenum.

På mødet den 2. november 2020 vil temaet være sprogunderstøttelse i dagtilbuddene. Sprogunderstøttelse er også et af de temaer, der er politiske enighed om, der skal arbejdes med som led i strategien for kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet for - sammen med flere temaer - at understøtte, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Arbejdet med sprogunderstøttelse vil blive formuleret i en sprogstrategi med fokus på systematik og evidens - blandt andet ved øget brug af data og opfølgning i overgangen mellem dagtilbud og skole.

På mødet deltager de samme otte dagtilbudsledere, som deltog ved sidste møde. Dagtilbudslederne er valgt, så de udgør et repræsentativt udsnit af dagtilbuddene i forhold til for eksempel størrelse, og om de er selvejende eller kommunale. Mødet bliver afholdt i tidsrummet fra kl. 8.30 - 10.30.

Forslag til dagsorden til mødet:

1. Velkommen til mødet v/Laura Lindahl, formand for børneudvalget
2. Dagens program og præsentation af oplægsholdere v/Nina Eg Hansen, Børne- og Ungedirektør
3. Sprogtilegnelse og det gode sprogmiljø i dagtilbud for et- og flersprogede børn v/Laila Kjærbæk, lektor og Ph.D. i sprogtilegnelse og vicecenterleder for Center for Sprog og Læring, SDU
4. Lokale data om sprogvurdering i dagtilbud og oplæg til sprogstrategi v/Signe Klok Jensen, sprogkonsulent i Dagtilbudsafdelingen
5. Hvad gør vi godt i sprogarbejdet, og hvad kunne vi blive bedre til? Drøftelse mellem børneudvalg og ledere
6. Input til sprogstrategien i plenum
7. Opsamling v/Dennis Danielsen, afdelingschef for Dagtilbud og Sundhedsplejen
8. Tak for i dag v/Laura Lindahl, formand for børneudvalget

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Punkt 94: Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud

28.00.00-G01-127-19

Resume

Kommunalbestyrelsen godkendte den 5. oktober 2020 (pkt. 292) 2. behandling af budget 2021. Under Bæredygtigt Frederiksberg og temaet Børnene er fremtiden, er der besluttet en række indsatser med henblik på at understøtte, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Dette følger op på budgetaftalen for 2020, hvor kommunalbestyrelsen ligeledes under Bæredygtigt Frederiksberg og temaet Børnene er fremtiden, besluttede indsatserne; Markant flere hænder for at styrke dagtilbudsområdet med øgede normeringer, frie rammer uden overflødige regler og en masterplan for den fysiske udvikling af dagtilbuddene. Med denne sag orienteres udvalget om en samlet Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud, og skal beslutte prioriteringen af delprojekter til yderligere drøftelse mellem udvalg, ledere og forældre.

Beslutning

Børneudvalget,

1. tog orienteringen til efterretning.
2. besluttede at prioritere følgende delprojekter til yderligere drøftelse mellem udvalget, ledere og forældre:
  1. Kvalitetsmodel
  2. Sprogstrategi
  3. Masterplan
  4. Rekruttering

Indstilling

Direktionen indstiller til børneudvalget,

1. at udvalget tager status for Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud til orientering
2. at udvalget beslutter hvilke delprojekter, der skal prioriteres til yderligere drøftelse mellem udvalget, ledere og forældre.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte den 5. oktober 2020 (pkt. 292) 2. behandling af budget 2021. Under Bæredygtigt Frederiksberg og temaet Børnene er fremtiden, er der besluttet en række indsatser med henblik på at understøtte, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Der skal således arbejdes med en samlet kvalitetsstrategi for området, som vil bygge på klare mål og frihed for institutionerne til at nå disse mål, samtidig med en effektorienteret tilbagemelding til det politiske niveau.

Yderligere skal der som led i strategien arbejdes med kommunens tilsyn, de styrkede pædagogiske læreplaner, sprogunderstøttelse og tidlig indsats. Dermed understøttes det, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Budgetaftalen for 2021-2022 bygger videre på retningen og ambitionerne i budgetaftalen fra 2020 om Markant flere hænder i dagtilbuddene.

Der er i dag en lang række mål og værdier for samfundet, familier og børnene ved dagtilbudene. Dagtilbudene giver mulighed for, at børnene lærer sprog og sociale kompetencer og udvikler sig gennem legen og de pædagogiske aktiviteter og giver samtidig mulighed for at arbejdsliv og familieliv kan hænge sammen. På Frederiksberg findes der dog ikke en politisk besluttet vision eller målsætninger for området, der giver institutionerne retning for arbejdet. Som del af strategien udvikles en kvalitetsmodel og som led heri skal udvalget drøfte og beslutte, hvilke målsætninger indsatsen skal ledes ud fra. Der vil blive fulgt op på målsætningerne og dermed givet den ønskede effektorienterede tilbagemelding til udvalget. Kvalitetsmodellen skal også fremme læring i og mellem institutionerne omkring hvordan man bedst arbejder med målsætningerne.

Arbejdet med strategien for kvalitetsudvikling i dagtilbuddene vil ske i samarbejde og dialog med relevante aktører, der arbejder med dagtilbudsområdet. Det betyder, at dagtilbudsledere og medarbejdere i dagtilbuddene, forældrebestyrelser, MED-organisationen, børneudvalget og magistraten bliver involveret i arbejdet med at opstille en kvalitetsstrategi med klare mål, opfølgning på målene, og samtidigt understøtte decentral frihed. Det skal i processen både drøftes, hvilke

målsætninger, der politisk ønskes for dagtilbudsområdet, hvordan der skal følges op på dette, og hvordan der herudover kan sikres et lokalt råderum. På nuværende tidspunkt er der igangsat en proces, hvor alle dagtilbudsledere bliver involveret gennem ledernetværkene. På første ledernetværk skal lederne drøfte og komme med input til delprojekterne under arbejdet med strategien. På den måde indgår lederens erfaringer i delprojekterne fra begyndelsen. Strategien er derudover tema på det kommende dialogmøde mellem børneudvalget og dagtilbudslederne den 22. oktober 2020, og på dagtilbudslaboratoriet mellem børneudvalget og udvalgte dagtilbudsledere i november måned 2020 vil strategien også være det gennemgående tema. Der er påbegyndt samarbejde med Københavns Professionshøjskole, KKR og KL, og øvrige aktører vil blive inddraget løbende i processen når det er relevant. Næste status til politisk orientering forelægges november 2020.

Delprojekter i Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud

For at sikre en samlet kvalitetsstrategi skal der, som nævnt, ske en drøftelse af de overordnede målsætninger, og hvordan der følges op på målsætningerne. Samtidig arbejdes der helhedsorienteret med en række delprojekter, der understøtter budgetmålene og den bredere indsats for kvalitetsudvikling i dagtilbud. Delprojekterne er organiseret i to temaer: ”Markant flere hænder – kvalitet og personale” og ”Styrket kvalitetsudvikling”.

Tema: Markant flere hænder – kvalitet og personale

- Øgede normeringer og fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere 60/40. Formålet er at sikre, at alle daginstitutionerne lever op til kravet om øgede normeringer med 3 børn pr. voksen i vuggestuerne og 6 børn pr. voksen i børnehaverne pr. 1. januar 2022. Derudover at sikre, at dagtilbuddene har en fordeling på 60% pædagoger og 40% medhjælpere. Opfølgning på målsætningerne følges tæt gennem indhentning af data, der hvert halve år forelægges politisk, første gang i november 2020. Alle dagtilbud har med budget 2020 fået udmeldt budget til øgede normeringer, og udviklingen i besættelsen af pædagogstillinger vil blive fulgt nøje i de halvårslige opfølgninger, der forelægges politisk. Samarbejde med Københavns Professionshøjskole (KP) om videreuddannelse og det eksemplariske praktikforløb. Formålet er at få indgået en partnerskabsaftale med professionshøjskolen, som indeholder en række indsatser, som styrker muligheden for at rekruttere flere pædagoger. Arbejdet er i gang, og børneudvalget og udvalgte ledere havde den 9. marts 2020 møde med dekan Anne-Grethe Juul fra KP, som holdt oplæg om rekruttering og styrkede faglige kompetencer, og præsenterede forskellige data fra uddannelsen, herunder antal studerende, der gennemfører pædagoguddannelsen. Der vil blive forelagt en status første halvår 2021.
- Sygefravær. Formålet er at undersøge effekten af den nuværende indsats med opgørelse af data for sygefravær på de enkelte institutioner og den efterfølgende samtale med dagtilbudslederen. Dette med henblik på at styrke en systematisk anvendelse af sygefraværdata og at afdække og implementere nye muligheder for at styrke fremmødet og nedbringe sygefraværet, så det også bliver muligt at øge normeringerne ad den vej. Indsatserne i forbindelse med medarbejdet med sygefravær vil indgå i opfølgningen på kvalitetsmålene, og vil blive forelagt politisk i denne forbindelse.
- Rekruttering. Formålet er dels at øge andelen af medarbejdere i dagtilbuddene, der arbejder på fuld tid (37 t/u), og dels at rekruttere nye medarbejdere. Rekrutteringsindsatsen skal styrkes for fortsat at sikre, at der er kvalificerede ansøgere til de ledige stillinger i dagtilbuddene. Frederiksberg Kommune indgår fra efteråret 2020 i et samarbejde med KKR, og arbejder også sideløbende med lokale initiativer, herunder at undersøge nye måder at rekruttere på. Rekruttering vil indgå i opfølgningen på kvalitetsmålene og vil blive forelagt politisk i denne forbindelse.

Tema: Styrket kvalitetsudvikling

- Kvalitetsmodel, tilsyn og pædagogiske læreplaner. Formålet er at sikre, at kvaliteten i dagtilbuddene bliver højnet ved brug af en ny, evidensbaseret kvalitetsmodel, herunder også en ny måde at føre tilsyn på. Datasiden skal styrkes i forhold til normeringer, medarbejderfordeling, rekruttering, personaleomsætning, sygefravær mv., og vil indgå i kvalitetsmodellen. Desuden skal det være muligt for dagtilbudslederne at omsætte indikatorerne fra kvalitetsmodellen til pædagogisk praksis i læreplanerne. Der er igangsat et pilotprojekt for tilsyn, der skal afprøves i tre daginstitutioner, og processen med at udarbejde første udkast til de pædagogiske læreplaner er i gang.
- Masterplan for den fysiske udvikling af dagtilbuddene, der afdækker vedligeholdelsesbehovet, og fastsætter principper for det pædagogiske læringsmiljø. Formålet er at få konkretiseret vedligeholdelsesbehovet, og få udarbejdet pædagogiske principper for det pædagogiske læringsmiljø, der kan anvendes når der investeres i kommunens dagtilbud.
- Sprogstrategi. Formålet er at få udarbejdet en ny og mere systematisk, helhedsorienteret og evidensbaseret sprogstrategi. Det skal bl.a. ske gennem styrket brug af data og opfølgning i overgangen mellem dagtilbud og skole. Arbejdet med at formulere en sprogstrategi for området, som også hænger sammen med strategien for skoleområdet, er igangsat i efteråret 2020. Der vil blive forelagt en status for arbejdet 1. halvår 2021.
- Friere rammer. Formålet er, at rammerne for daginstitutionerne skal være frie uden uhensigtsmæssige regler – blandt andet ved at begrænse dagtilbudsledernes administrative opgaver mest muligt og give dem frihed til at drive daginstitutionen samtidig med, at den fælles forpligtelse og ansvarsfølelse for det samlede kvalitetsniveau på

Frederiksberg bliver fastholdt. Dagtilbudslederne og medarbejdere skal være med til at finde de bedste løsninger for børnene. Der er i september 2020 udsendt en survey til daginstitutionsledere, der danner afsæt for konkrete handlinger på området. En handleplan for friere rammer vil blive forelagt politisk 1. halvår 2021.

- Tidlig indsats. Formålet er at understøtte, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet. Arbejdet indgår i forløbet med fokus på genopretningen af Familieafdelingen ved nedsættelse af et §17, stk. 4-udvalg. Erfaringerne vil indgå i arbejdet med strategi for kvalitetsudvikling.
- Konkurrenceudsættelse af dagtilbud. Formålet er at få flere erfaringer med drift af dagtilbud med, der kan indgå i det samlede kvalitetsarbejde på dagtilbudområdet. Indsatsen indgår i den fælles markedsdialog på tværs af områderne. Erfaringerne vil indgå i arbejdet med strategi for kvalitetsudvikling.

I foråret 2021 gennemføres der som led i arbejdet med kvalitet i dagtilbud et børnetopmøde 2021. Børneudvalget vil løbende blive orienteret om status for planlægning af mødet.

Med denne sag skal udvalget beslutte hvilke delprojekter, der skal prioriteres til yderligere drøftelse mellem udvalget, ledere og forældre. På baggrund af de nævnte delprojekter ovenfor anbefales det, at delprojekterne kvalitetsmodel, sprogstrategi og masterplanen prioriteres i dialogen. Børneudvalget har også mulighed for at udpege andre delprojekter som eksempelvis integration, udeliv, mad mv. Børneudvalget forelægges ny sag med et oplæg på baggrund af udvalgets drøftelser.

Vedhæftet som bilag 1 er en status og milepælsplan med en status på aktiviteter indtil nu samt de vigtigste milepæle i projektet.

Den videre proces

Der arbejdes videre med ovenstående indsatser og sager, der vedrører styrket kvalitet i dagtilbud vil blive forelagt børneudvalget løbende. Børneudvalget får i november den første af halvårlige orienteringssager om status på øgede normeringer og fordelingen af pædagoger og pædagogmedhjælpere efter behandling i magistraten, der er ansvarligt udvalg for indsatserne under Bæredygtigt Frederiksberg. I foråret 2021 vil der blive forelagt en samlet status for Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Bilag

Bilag 1 - Milepælsplan

Punkt 95: Indskolingsundersøgelse 2019/20

29.09.04-P05-1-20

Resume

Resultaterne af indskolingsundersøgelsen for skoleårets 2019/20 som gennemføres af Sundhedsplejen i 0. klasse præsenteres i denne sag. Børnene i 0. klasse trives og har helt overvejende et godt helbred, med sunde søvn og kostvaner.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller, at udvalget tager Indskolingsundersøgelse 2019/20 til efterretning.

Sagsfremstilling

Sundhedsplejen gennemfører i henhold til bekendtgørelse 1344 af 3. december 2010 om forebyggende sundhedsydelse for børn og unge, § 9 stk. 2 en indskolingsundersøgelse i 0.klasse. Indskolingsundersøgelsen har til formål at vurdere barnets helbred, trivsel og sundhedsmæssige skoleparathed, samt at vejlede om sundhedsrelaterede emner i forbindelse med skolestart. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at undersøgelsen foretages sammen med barnets forældre.

Metode

Indskolingsundersøgelsen omfatter kommunens 10 folkeskoler (inkl. Skolen ved Nordens Plads) og de seks statsanerkendte privatskoler som ligger i Frederiksberg Kommune. Dataindsamling sker i BørnUngeLiv.dk. Sammen med invitation til samtalen udsendes et link til et elektronisk spørgeskema, som forældre og børn udfylder inden samtalen. Hvis spørgeskemaerne ikke er udfyldt, når forældre og barn møder frem til samtalen, gennemføres indskolingssamtalen og de opfordres til at gå hjem og udfylde spørgeskemaerne.

Sundhedsplejen har gennemført 591 indskolingssamtaler. Heraf har 378 forældre udfyldt skemaet. Klasselisterne omfatter i alt 915 elever i kommunens skoler og på de private grundskoler. Det giver en svarprocent på 41 procent sammenholdt med 88 procent i 2018/19. Det store fald i svarprocenten kan bl.a. skyldes, at der har været udfordringer med den elektroniske kommunikation i forbindelse med AULA. Når man har åbnet en besked i Aula, kan den være svær at finde igen, hvilket har betydet, at en del af forældrene ikke har fået udfyldt spørgeskemaet i år. Fremadrettet vil der være opmærksomhed på dette problem, så det ikke gentager sig. En anden grund til at svarprocenten er lavere i dette års indskolingsundersøgelse er, at skolesundhedsplejen blev lukket ned på grund af Covid-19. Det betyder, at der er 7½ klasser, som ikke er blevet set af sundhedsplejersken, svarende til omkring 19 % af alle eleverne i 0.klasse. Sundhedsplejen skal gennemføre en undersøgelse af børnene i indskoling i to på hinanden følgende år. Det betyder, at de børn i 0. klasse, som ikke blev set i dette års indskolingsundersøgelse, vil blive set af sundhedsplejersken på 1. klassetrin. Derudover ses børnene igen af sundhedsplejersken på 4. klassetrin, på 7. klassetrin og på 9. klassetrin i forbindelse med udskolingsundersøgelsen.

BørnUngeLiv.dk giver mulighed for at sammenligne data fra Frederiksberg Kommune med 12.009 besvarelser fra forældre på landsplan. Men i år har BørnUngeLiv, som behandler data, haft udfordringer med databehandling. Det betyder, at det ikke er muligt at trække sammenlignelige data mellem dette år og sidste år samt at data på landsplan er angivet som værende ikke repræsentative i rapporten.

Resultater

I nedenstående tabel sammenfattes resultaterne af indskolingsundersøgelsen 2019/20 og eventuelle forslag til tiltag beskrives. I år har der været så få kommuner, der har anvendt spørgeskemaet fra BørnUngeLiv, at det ikke giver mening at sammenligne Frederiksberg Kommune med resten af landet.

Spørgsmål	Svarets oprindelse B= Børn F= Forældre S=sundhedsplejen	Indskolingsundersøgelse 2017/18	Indskolingsundersøgelse 2018/19	Indskolingsundersøgelse 2019/20	Udvikling over 3 år, 2017/18 til 2019/20 (procentpoint)	Udvikling over 1 år, 2018/19 til 2019/20 (procentpoint)
Andel der har det rigtig godt eller godt	B	99	99	99	0	0
Andel der bor sammen med begge forældre	F	79	77	84	+5	+7
Andel som altid er glad for at gå i skole	B	65	64	66	+1	+2
Andel der altid er glade for at gå i fritidsordning	B	74	82	79	+5	-3
Er der sygdomme eller andre forhold i familien som har betydning for dit barns sundhed og trivsel (fx. psykisk sygdom, dødsfald, skilsmisse, alkoholproblemer eller andet)	F	13	14	14	+1	0
Andel der har fået alle sine børnevaccinationer	F	94	94	94	0	0
Andel der får tilstrækkeligt med søvn (lagt i seng før 20:30)	F	97	97	98	+1	+1
Andel der spiser morgenmad hver dag	B	95	98	98	+3	0
Andel som er normalvægtige	S	89,6	90,7	89,2	-0,4	-1,5
Andel som er overvægtige	S	-	8,2	9,3	+1,1	+1,1
Andel der går til sport efter skoletid	F	69	67	69	0	+2
Andel der svarer, at de har lyst til at bruge skolens toiletter (ja eller nogen gange)	B	89	90	83	-6	-7
Andel der er udsat for passiv rygning	F	-	3,1	2	-1,1	-1,1
Andel der aldrig eller næsten aldrig er sammen med voksne som er påvirket af alkohol eller andre rusmidler	F	94	98	97	+3	-1

Indskolingsundersøgelsen 2019/20 viser generelt små udsving i forhold til indskolingsundersøgelsen 2018/19. Generelt trives børnene i 0. klasse og de har overvejende et godt helbred og gode søvnvaner. Der er ikke identificeret udviklingstendenser, der påkalder særlige indsatser. Der er dog fortsat behov for at sætte ind med en indsats i forhold til overvægt og i forhold til de 14 procent af børnene, som tilkendegiver, at alvorlige hændelser i deres nærmeste familie har påvirket deres trivsel.

Andelen af børn som er glade for at gå i skole ligger nogenlunde stabilt med en lille stigning over de seneste tre indskolingsundersøgelser. Skolerne arbejder løbende med trivsel og udviklingen følges løbende i de årlige nationale trivselsmålinger. Den næste nationale trivselsmåling på skoleområdet forventes at blive forelagt i efteråret 2020.

Andelen af børn, hvis sundhed og trivsel som er påvirket af sygdomme eller andre forhold i familien (fx psykisk sygdom, dødsfald, skilsmisse, alkoholproblemer eller andet) ligger stabilt omkring 14 procent. På skolerne blev der i 2016/17 uddannet en række sorggruppeledere, og Fællesrådgivningen holdt i 2018 et opfølgingskursus til sorggruppelederuddannelsen i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse. I daginstitutionerne er der ansat en livspilot/sorgpilot, der er uddannet til at gå i dialog med de voksne omkring barnet om håndtering af barnets reaktioner. Livspiloten/sorgpiloten står til rådighed på tværs af daginstitutionerne og de pædagogiske ressourcekonsulenter har mulighed for at bevilge vikardækning til livspilotens hjeminstitution ved længerevarende forløb (Undervisningsudvalgets møde 29. april 2019, sag 87).

Tilslutningen til det nationale vaccinationsprogram er uændret i indskolingsundersøgelsen. I 2019 og 2020 har Sundhedstjenesten styrket informationen om børnevaccinationsprogrammet og Sundhedsplejen får med bekendtgørelse 1286 af 2. november 2018 om sundhedslovens § 157a digital adgang til Det Danske Vaccinationsregister (DDV) således at dialogen og sundhedsplejens rådgivning kan ske ud fra de faktisk registrerede vaccinationsoplysninger.

Med Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik og de årlige handlingsplaner, er der fastlagt strategier for arbejdet med KRAM-faktorerne (Kost, Rygning, Alkohol og Motion). Det ser dog ud til, med indskolingsundersøgelsen 2019/20, at indsatsen på nogle af disse områder er på vej i den forkerte retning. Der er dog tale om små ændringer i forhold til sidste års undersøgelse.

Andelen af børn der spiser morgenmad hver dag er konstant. Fra mandag den 2. september 2019 (skoleåret 2019/20) har eleverne tilbud om et sundt frokostmåltid.

Andelen af normalvægtige er faldet lidt i dette års indskolingsundersøgelse fra 90,7 procent til 89,2 procent, mens andelen af overvægtige stiger fra 8,2 procent til 9,3 procent. Hvis der ved indskolingssamtalen konstateres, at der er behov for, at der arbejdes med kostvaner i familien, tilbydes et samtaleforløb omkring overvægt. Der er i øjeblikket 85 børn og unge i alderen 6-18 år tilknyttet dette tilbud.

Andelen, der dyrker motion efter skoletid ligger på et stabilt niveau på 69 procent. Derudover går 19 procent af børnene til noget andet end sport, fx spejder eller musik.

Andelen af børnene, der svarer, at ikke har lyst til at bruge skolens toiletter er steget fra 9 procent i sidste års indskolingsundersøgelse til 17 procent i dette års indskolingsundersøgelse. Sundhedsplejen peger på, at det er en bekymrende udvikling, idet forskning peger på, at det er en klar sammenhæng mellem forstoppelse og urininkontinens og dårlige toiletter. Det vil derfor blive drøftet med kommunens rengøringsleverandør, om der inden for budgettet skal gennemføres tiltag, som giver toiletter, der er mere indbydende. Samme drøftelse tages med skolelederne. Forvaltningen vender tilbage til udvalget efter denne drøftelse.

Andelen, der er udsat for passiv rygning er faldet med 1,1 procentpoint i forhold til sidste års indskolingsundersøgelse. Region Hovedstadens Sundhedsprofil 2017 viser, at andelen af hjem med børn hvor der ryges (1,5 procent) er signifikant mindre på Frederiksberg end gennemsnittet for kommuner i regionen (4,5 procent). Kommunalbestyrelsen tiltrådte den 13. maj 2019 (Sag 140) en handleplan for Røgfri generation, som indebærer at medarbejdere i daginstitutioner, folkeskoler og andre institutioner, hvor der færdes børn, bliver omfattet af røgfri arbejdsdag. Samtidig er der indført røgfri skoledag, så elever i Folkeskolen ikke må ryge i skoletiden. Målet er en røgfri generation. Indsatserne vil forventeligt på sigt have effekt på andelen af børn der udsættes for passiv rygning.

Indskolingsundersøgelsen viser, at der er et fald i andelen, som aldrig eller næsten aldrig er sammen med voksne som er påvirket af alkohol eller andre rusmidler. Der er et fald på 1 procentpoint i dette års indskolingsundersøgelse set i forhold til indskolingsundersøgelsen 2018/19. Hvis der opstår en formodning om, at børn bor i familier med alkoholproblemer skal sundhedspersoner tage initiativ til en samtale med barnets forældre.

På Børne- og Ungeområdet arbejdes der også med børn og unges sundhed i forbindelse med de indsatser, der er besluttet i handleplanerne for 2020 for Sundhedspolitik 2019-2022. Her udvælges hvert år en række indsatsområder, som skal medvirke til at opfylde målene i Sundhedspolitik 2019-2022. I 2020 arbejdes der særligt med indsatser i forhold til tilslutning til børne-vaccinationsprogrammet, at færre børn udsættes for passiv rygning, tidlige forebyggelse af overvægt og at flere skal være fysisk aktive.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget, børneudvalget, undervisningsudvalget

Bilag

Indskolingsundersøgelse 2019/20

Punkt 96: Orientering om ny normeringsstatistik fra Danmarks Statistik for 2019

28.00.00-I02-2-16

Resume

Danmarks Statistik har den 23. september 2020 offentliggjort normeringsstatistikken for 2019. Med denne sag orienteres om Frederiksberg Kommunes normering i dagtilbud ifølge Danmarks Statistik.

Beslutning

Børneudvalget tog orienteringen til efterretning.

Indstilling

Børne- og Ungeområdet indstiller,

at orienteringen om ny normeringsstatistik for 2019 fra Danmarks Statistik tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Danmarks Statistik har den 23. september 2020 offentliggjort en normeringsstatistik for daginstitutioner for 2019 med alle landets kommuner.

Opgørelsen af normering viser det faktiske antal fuldtidsindskrevne børn i forhold til det faktiske antal fuldtidsansatte beskæftigede med pædagogisk arbejde for kommunale og selvejende daginstitutioner. Opgørelsen er en helårstælling, hvilket betyder at antallet af børn og personale opgøres for et helt år. I opgørelsen af personale indgår alene personale, der passer børn, dvs. dagplejere, pædagoger, pædagogmedhjælpere og ledere i daginstitutioner.

Der er faktorer, der påvirker de enkelte kommuners normeringsstatistik, der kan give anledning til variationer kommunerne imellem, f.eks. kan andelen af sårbare børn i en kommune være medvirkende til, at nogle kommuner vælger at tildele ekstra ressourcer til området, og dermed har en generelt højere normering i dagtilbud.

Nedenfor ses normeringsstatistikken for Frederiksberg Kommune i 2015-2019, samt normeringsstatistikken for hele landet for 2019 til sammenligning.

Normeringsstatistik: antal børn pr. voksen	Frederiksberg Kommune					Hele landet
	2015	2016	2017	2018	2019	2019
Dagpleje	2,2	2,5	2,7	2,9	2,8	3,3
Daginstitution 0-2 år	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,1
Daginstitution 3-5 år	6,9	6,6	6,7	6,6	6,5	6,1

Normeringsstatistikken for samtlige kommuner fremgår af vedhæftede bilag for dagpleje, daginstitutioner 0-2 år og daginstitutioner 3-5 år for 2015 til 2019.

Da Magistraten den 23. september 2019 behandlede punkt nr. 373 "Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen, rådmænd Pernille Høxbro og rådmænd Laura Lindahl om et Frederiksberg i børnehøjde med mærkbart flere hænder" fremgik det, at Frederiksberg Kommunes aktuelle barn/voksen ratio i 2019 var 3,2 for aldersgruppen 0-2 år og 6,4 for aldersgruppen 3-5 år. Denne opgørelse var lavet på baggrund af det udmeldte budget til dagtilbuddene i 2019, dvs. det budgetterede personale, mens Danmarks Statistiks opgørelse foretages på baggrund af det antal personaler, der faktisk har været ansat i dagtilbuddene i 2019, som er opgjort på baggrund af oplysninger fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL). Forskellen kan skyldes, at daginstitutionerne ikke har benyttet deres fulde lønbudget til ansættelser, det kan også skyldes, at de har ansat personale med højere anciennitet end gennemsnittet, og dermed højere løn, end den beregnede gennemsnitsløn. Under temaet Markant flere hænder – kvalitet og personale vil der i Strategi for kvalitetsudvikling i dagtilbud ske en tættere opfølgning (halvårligt) på antallet af ansatte i daginstitutionerne, for at sikre, at alle daginstitutioner fremadrettet lever op til kravet om øgede normeringer. Der vil ligeledes også fortsat blive fulgt op på og afrapporteret på, hvordan Frederiksberg placeres ift Danmarks Statistiks opgørelse.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Børneudvalget

Bilag

Bilag - DST Normeringsstatistik 2019 alle kommuner